

3 жыцця жывёл

Без экскурсій і фестывалю

Як працуе сталічны заапарк падчас пандэміі

У ганконгскім заапарку Ocean Park, апусцелым з-за адсутнасці наведвальнікаў падчас каранціну, пачалі спарвацца гіганцкія панды. Самец Ле Ле і самка Ян Ян жывуць у Ocean Park ужо 14 гадоў. На працягу апошніх дзесяці служыцелі спрабавалі прымусяць іх да гэтага, але беспаспяхова. І толькі цяпер, калі не стала наведвальнікаў, у жывёл прачнуўся інстынкт размнажэння. Супрацоўнікі Мінскага заапарку падчас пандэміі таксама заўважылі змены ў паводзінах сваіх падапечных — апошнія... не хаваюць сваёй радасці. Карэспандэнт газеты «Звязда» даведлася, як яшчэ змянілася жыццё жывёл і якія перамены адбыліся ў Мінскім заапарку падчас пандэміі.

— У нас наведвальнікаў стала менш, чым у той жа перыяд мінулага года, — расказвае **малодшы навуковы супрацоўнік Мінскага заапарку Аксана БУКА.** — Тут і звычайна наплыв людзей непастаянны: у халодныя дні — менш, у сонечныя — больш. Але наш заапарк працягвае жыць, і цяпер пачынаецца перыяд, калі жывёлы пераждваюць у свае летнія вальеры. Вядома, для нашых падапечных незвычайна тое, што на іх не глядзіць так шмат вачэй, як раней, і яны гэтак вельмі рады — відаць па іх. У некаторых жывёл цяпер актыўны перыяд размнажэння, і іх ніхто не бянтэжыць. Нядаўна на свет з'явіліся паласатыя мангусцікі, зацяжарылі козкі, з сумкі маці вылез маленькі кенгуру.

Мінскі заапарк практычна працуе ў штатным рэжыме — ён не вымушаны здабываць ежу для сваіх гадаванцаў, як у некаторых іншых краінах, бо з'яўляецца бюджэтай арганізацыяй. А, напрыклад, нямецкі заапарк ужо звяртаўся да канцлера Германіі Ангелы Меркель з просьбай вылучыць для іх фінансавую дапамогу ў памеры

сотні мільёнаў еўра. У сумесным звароце, накіраваным канцлеру, гаворыцца, што праз адсутнасць наведвальнікаў заапаркі пазбавіліся асноўнага даходу, неабходнага для догляду жывёл і набыцця корму.

У падобным становішчы апынуўся і Лонданскі заапарк, які ў сваёй гісторыі перажыў дзве сусветныя вайны і закрываўся толькі на вельмі непрацяглы час. Ва ўмовах пандэміі заапаркінае таварыства Лондана абвясціла аб зборы сродкаў на падтрыманне работ навуковага комплексу і догляду жывёл. Працяглы рэжым ізаляцыі і каранціну называюць катастрофічным сцэнарыем для брытанскіх заапаркаў, якія ў асноўным спадзяваліся на даходы ад наведвальнікаў.

З падобнымі праблемамі сутыкнуліся і ў Расіі. Заапаркі, сафары-паркі, рэабілітацыйныя цэнтры і прытулкі для дзікіх і свойскіх жывёл пасля таго, як Расія сыш-

ла на каранцін, адчуваюць цяжасці. Усе ўстановы, якія жылі з продажу білетаў, ва ўмовах рэжыму самаізаляцыі насельніцтва могуць нават не выжыць. У першую чаргу гэта датычыцца прыватных кампаній, якія зарабляюць на відовішчнасці. Наведвальнасць упала да нуля, датацыі спонсараў рэзка скараціліся. Між тым у прыватным кантактным заапарку ZOOпарк, што ў Мінску, такой праблемы не ўзнікае. «Канешне, наведвальнікаў стала менш, але гэта ніяк не паўплывала на жыццё жывёл, — сказала **начальнік заатэхнічнага аддзела Марына МАКСІМОВІЧ.** — Нашым жывё-

лам хапае ўсяго неабходнага, і сродкі на іх утрыманне ёсць».

Што датычыцца бяспекі наведвальнікаў, у цэнтральным Мінскім заапарку апрацоўваюць дэзынфіцыруючымі сродкамі ўсе элементы, да якіх можа дакранацца чалавек, некалькі разоў у дзень.

— Заапарк вялікі, і на гэта паграбуецца проста велізарная колькасць антысептыку, — гаворыць Аксана Бука. — Для жывёл гэтыя сродкі бяспечныя, таму што яны проста не дакранаюцца да поручняў. У нас няма такога правіла, каб наведвальнікі прыходзілі ў масках і пальчатках, бо тут адкрытая тэрыторыя. Людзі вырашаюць самі пытанні сваёй бяспекі. Але многія выкарыстоўваюць сродкі індывідуальнай аховы, і часцей за ўсё імі карыстаюцца ў тэрарыуме і акварыуме, якія знаходзяцца ў закрытым будынку.

Перамены ў рабоце заапарка таксама ёсць. Падчас пандэміі адмянілі ўсе экскурсіі і іншыя масавыя мерапрыемствы, якія былі запланаваны. Напрыклад, фестываль «Экалогія. Творчасць. Дзеці», які стаў ужо традыцыйным і павінен быў прайсці ў красавіку, перанеслі на верасень. Але, нягледзячы на вымушаныя абмежаванні, супрацоўнікі

заапарка стараюцца прыцягнуць наведвальнікаў і пры гэтым клапаціцца аб іх бяспецы.

«Мы запусцілі на старонцы ў «Інстаграме» зоамарафон, — расказвае супрацоўніца заапарка. — У нас ужо ёсць і пераможцы, якія атрымаюць квіток у заапарк. Яшчэ мы вырашылі праводзіць анлайн майстар-класы для дзяцей. У дзень абароны дзяцей, канешне, мы адмянілі маштабныя масавыя мерапрыемствы, але распрацавалі «індывідуальны дзіцячы квэст». Ён вельмі лёгкі і цікавы, бацькі са сваім малым могуць прайсціся па заапарку, выконваючы розныя заданні. Такі квэст дае магчымасць як мага менш сутыкацца з іншымі наведвальнікамі».

У заапарку і сапраўды цяжка сутыкнуцца з наведвальнікамі, асабліва ў дажджлівы дзень. Але ж сустракаем сямейную пару з дзецьмі.

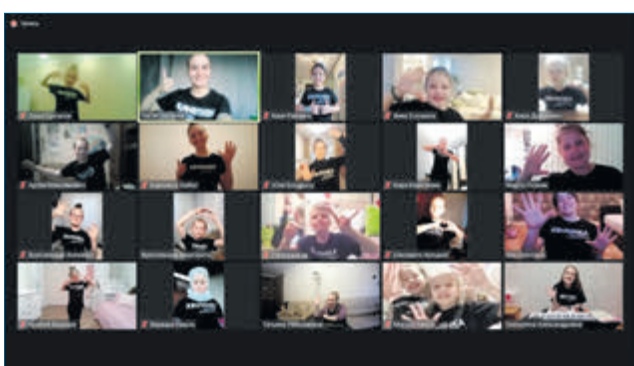
— Я вельмі рады, што заапарк працягвае сваю работу нават падчас пандэміі, — гаворыць Міхаіл. — Мы прыходзілі з сынам на дэльфінарапію. Майму малому гэта неабходна, бо ў яго аутизм. Тут спецыялісты высокага ўзроўню, і наш сын ідзе з імі на кантакт. Бачна, што наведвальнікаў стала менш, але мне вельмі прыемна, што ў людзей ёсць магчымасць самім прымаць рашэнне: наведваць такія ўстановы ці не.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.
Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

Наш фармат

НЕ СТАВІЦЬ ТВОРЧАСЦЬ НА ПАЎЗУ

Вядомы ў Беларусі дзіцячы калектыў — творчая майстэрня эстраднага мастацтва «Хвілінка» — падвёў вынікі інтэрнэт-конкурсу «Сэрцы ва ўнісон», які прайшоў у межах акцыі Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі «Беларусь помніць» і быў прысвечаны 75-годдзю Перамогі.

Конкурс, у якім прымалі ўдзел юныя артысты калектыву ва ўзросце ад 6 да 22 гадоў і старэйшыя, меў на мэце не проста аддаць даніну павагі і памяці ўдзельнікам Вялікай Айчыннай вайны, якія набліжалі агульную Перамогу, але і захаваць пераемнасць пакаленняў — здзейсніць праз мастацтва патрыятычнае выхаванне дзяцей і падлеткаў. Так, кожны ўдзельнік (а іх набралася каля двух дзясяткаў) не проста запісаў на відэа і выклаў у Instagram патрыятычную песню ці харэаграфічную кампазіцыю з рэпертуару шоу-тэатра «Хвілінка», а прысвяціў гэту работу свайму блізкаму, які прымаў удзел у баявых дзеяннях ці працаваў у тыле, і расказаў пра сваю каля дапамогай здымкаў і ўспамінаў з сямейнага архіва.

З пастаўленай задачай дзеці справіліся на «выдатна». Як расказала «Звязда» з ноткай гонару за сваіх выхаванцаў **заснавальніца і мастацкі кіраўнік тэатра Таццяна ПАНОВА,** дарослае журы — харэографы, педагогі па вакале, прафесіяналы з Маладзёжнага тэатра эстрады, прадстаўнікі БРСМ — прыйшло ад дзіцячых роляў у сапраўднае захапленне. «Напэўна, самыя нізкія адзнакі з усіх былі мае, бо я заўжды самы строгі крытык для сваіх дзяцей. І тым не менш аказалася, што ў нас няма ніводнага дыпламанта — усе лаўрэаты!» — зазначае Таццяна Мікалаеўна.

Дыпламы атрымалі нават тыя ўдзельнікі, якія не ўключылі ў адведзеныя хранаметраж. Арыяна і Дзіяна Рабья з Кобрына, мама і дачка

(малой, між іншым, усяго чатыры гады!), былі адзначаны спецыяльным прызам «За ўнёсак у маральна-патрыятычнае выхаванне дашкольнага сродкамі вакальнага мастацтва і творчую ініцыятыву», а Ульяну Марцову ўзнагародзілі дыпламам «За распрацоўку тэмы гераічнага мінулага». Спецыяльны прыз ад Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі за найлепшае адлюстраванне патрыятычнай тэматыкі атрымае 7-гадовая Кіра Дулькевіч — дзяўчынка плануе запраسیць на вочнае ўзнагароджанне разам з сям'ёй, каб падзякаваць і ёй, і бацькам.

Галоўная інтрыга, канешне, была вакол Гран-пры — іх журы прысудзіла найлепшым удзельнікам, дакладней, удзельніцам у намінацыях «Вакал» і «Харэагра-

фія». Праз танец выразнай за ўсіх данесла свае пачуцці 17-гадовая Юлія Кондрус, а ў вакальным плане ўразліва прафесіяналаў 9-гадовая Маргарыта Урублеўская, якая здолела а капэла так па-майстэрску выканаць складаныя нумары, што судзі аднагалосна назвалі дзяўчынку пераможніцай. Абедзвюх уладальніц Гран-пры, якія ўжо атрымалі свае віртуальныя дыпламы, чакае яшчэ адзін памятны сюрпрыз ад арганізатараў — адмысловыя кубкі з эмблемай конкурсу, якія будуць уручаны дыстанцыйна, з дапамогай кур'ерскай дастаўкі.

...Дарэчы, дыстанцыяванне не прымусіла педагогаў і навучэнцаў «Хвілінкі» паставіць заняткі на паўзу. Вось ужо другі месяц творчай майстэрня, якая налічвае сёння больш за 80 вучняў, працягвае працаваць анлайн. Нават зусім новую «Песню пра Новарасійск», з якой шоу-тэатр упершыню выступіў сёлета ў святочным канцэрце на Дзень Перамогі, амаль цалкам падрыхтавалі менавіта ў анлайн-фармаце, а цяпер, як музычную мазаіку, збіраюць такім чынам кампазіцыю «Вясна Перамогі», якую калектыў прадставіць да Дня Незалежнасці.

— А як інакш? — здзіўляецца мастацкі кіраўнік шоу-тэатра «Хвілінка». — Для таго, каб усе былі спакойныя і здаровыя і ў той жа час маглі працягваць заняткі, давалася шукаць новыя ідэі і метадыкі. Пытанне адменны мы проста не разглядалі, бо і бацькі, і самі дзеці, хто вывучае ў нас эстраднае мастацтва, — вельмі матываваныя, сярод іх няма «выпадковых», усе, нават самыя маленькія з падрыхтоўчай групы «Хвілінка Старт», ведаюць, навошта ім гэта патрэбна.

На «дыстанцыю», расказвае Таццяна Мікалаеўна, перайшлі і падрыхтоўчыя групы, у якіх дзеці ад 5 гадоў атрымліваюць пачатковыя навыкі па вакале і харэаграфіі, і ўжо загартаваны сцэнай канцэртны састаў, і група «Хвілінка Smile», так званы перадканцэртны састаў, удзельнікі якога час ад часу выступаюць у творчых праектах. Дадатковы элемент, прыдуманы ў «Хвілінцы» — візуалізацыя. Гэта значыць, што дзеці не толькі развучваюць тэорыю і практыку вакалу, танца, акцёрскага майстэрства, але і малююць іх у спецыяльных папках — напрыклад, настрой той ці іншай песні, харэаграфічныя пазіцыі. А яшчэ ёсць вясёлае

прывітанне і развітанне, якія задаюць добры настрой на ўсіх занятках, сістэма эстафетнай перадачы заданняў, якая не дазваляе нікому біць лынды, выстаўленне ацэнак адзін аднаму самімі дзецьмі, — усіх цікавінак не пералічыць.

Каб падрыхтавацца як след да такіх заняткаў, педагогі выдаткоўваюць нашмат больш часу, чым раней, але высілкі ўзнагароджваюцца шчырай падзякай вучняў і іх бацькоў. «Гэта дае магчымасць псіхалагічнага росту, бо можна, разгарнуўшы на маніторы выяву, убачыць усю групу, паглядзець на самога сябе збоку і параўнаць з іншымі, — заўважае Таццяна Панова. — Проста на вачах бачна, як дзеці пасталелі за гэты час, як уцягнуліся ў работу бацькі, якія атрымалі магчымасць «папрысутнічаць» на кожным уроку. Канешне, сістэма працуе толькі там, дзе ёсць у добрым сэнсе жорсткі педагогічны контроль за арганізацыяй заняткаў. Прынамсі, у нас яна рэальна дзейнічае, і я проста ганаруся тым, як развіваюцца, працуюць над сабой і дасягаюць пастаўленых мэт нашы дзеці».

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.
Фота дачзена шоу-тэатрам «Хвілінка».